

Анатолій Трембіцький
Хмельницький (Україна)

**ОСОБИСТІСНО-ІНДИВІДУАЛЬНИЙ СВІТ
ПИСЬМЕННИКА, ЖУРНАЛІСТА І СВЯЩЕНИКА
УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ США, УРОДЖЕНЦЯ
ІЗЯСЛАВЩИНИ, ХАРИТОНА ДОВГАЛЮКА
(До 100-річчя з дня народження)**

В українській історіографії ХХ – початку ХХІ ст. особистісно-індивідуальний світ і творча спадщина талановитого прозаїка української діаспори, уродженця Ізяславщини, священника Харитона Ониськовича Довгалюка, якого більшовики намагалися викреслити з анналів історії української культури, аж до початку ХХІ ст. були майже невідомими і, на жаль, ще не знайшли свого ґрунтового і об'єктивного висвітлення в Україні. Короткі розвідки про нього опублікували дослідники з української діаспори: П. Зубрицький (Нью-Йорк, 1964), І. Кмета-Ічнянський (Буенос-Айрес, 1973), Л. Луців (Нью-Йорк, 1974, 1975, 1978), І. Дурбак (Нью-Йорк, 1975), П. Маляр (Буенос-Айрес, 1977), М. Гарасевич (Детройт, 1998).

Український прозаїк, журналіст, священник і церковний діяч української діаспори Харитон Ониськович Довгалюк народився 15 жовтня 1916 р. у мальовничому волинському селі Криволука (раніше с. Крива Лука) Заславського повіту (нині – село Сошненської сільської ради, Ізяславського району, Хмельницької області – А. Т.), а точніше на хуторі Замок, що за кілометр від села, на березі маленької річечки Змійки.

Після закінчення сільської школи, Харитон у 1934–1936 рр. навчався у Кам'янець-Подільському інституті технічних культур, але через переслідування органами НКВС за те, що відважився написати контрреволюційну працю, де від «першої до останньої сто-

рінки... ворожі напади проти советської влади». Ще в 1941 р., під час Другої світової війни, разом із побратимами по газеті, поетами Ізяславщини – Герасем Соколенком і Миколою Болкуном він долучився до створення та діяльності в Ізяславі осередку Організації Українських Націоналістів під проводом Андрія Мельника.

Весною 1942 р. його вивезли на примусову працю в Німеччину. Після закінчення Другої світової війни в 1945 р. емігрував у США, де закінчив Рочестерський технічний інститут (1960) і працював у корпорації «Хегох». Був одружений з Оленою Петришин, яка померла раніше нього.

На еміграції проводив значну церковно-релігійну діяльність. Хрещений за православним обрядом, він протягом усього життя залишався глибоко віруючою людиною і згуртувавши частину православних християн став фундатором української православної парафії в Рочестері (1952). Впродовж багатьох років був парохом православної церкви Чесного Хреста (Ютика). У 1985–1994 рр., після смерті владики Григорія Осійчука, о. Харитон Довгалюк разом із архієпископом Петром Колісником, отцями Іваном Хрестюком, Григорієм Крамаренком, Євгеном Мартиновичем, Борисом Забродським, обслуговував парафію Пресвятої Покрови (Чикаго). Але за станом здоров'я вийшов на спочинок і оселився в Рочестері, де у власному будинку спорядив каплицю й продовжив своє молитовне служіння аж до самої смерті.

Помер о. Харитон Довгалюк на 90-му році життя 26 листопада 2006 р. у м. Рочестер (штат Нью-Йорк, США). Похоронні відправи відбулися 30 листопада в церкві святої Покрови в Рочестері, а потім на цвинтарі Riverside.

Життєві шляхи, суспільно-просвітницьку та священницьку діяльність і творчу спадщину талановитого українського письменника, прозаїка, журналіста та священника УАПЦ української діаспори США, Харитона Довгалюка, частково розкрито в науковому виданні «Харитон Довгалюк: журналіст, письменник, священник (*1916 – †2006)» (2016), присвяченому 100-річчю з дня народження славного сина Ізяславщини.

Список основних джерел та літератури:

1. Кмета-Ічнянський І. Про автора і його твір / І. Кмета-Ічнянський // Довгалюк Х. Соколова дочка: повість / Х. Довгалюк. – Буенос-Айрес: Вид-во Юліяна Середяка, 1973.

2. Маркусь В. Довгалюк Харитон / В. Маркусь // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк ; Чикаго : [б. в.], 2009.

3. Мацько В. Довгалюк Харитон / Віталій Мацько // Хмельничани в діаспорі. Вип. 1.: Довід.-інформ. вид. / Упр. культури, туризму і курортів Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький : [б. в.], 2009.

4. Трембіцький А.М. Письменник і священник Харитон Довгалюк / А. М. Трембіцький // Ізяславщина. Від давнини до сучасності: науково-краєзнавче видання / за ред. В. Г. Берковського. – Ізяслав : [б. в.], 2013.

5. Трембіцький А.М. Життєві шляхи і творча спадщина талановитого прозаїка української діаспори, уродженця Ізяславщини – священника Харитона Довгалюка / А.М. Трембіцький // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник: серія історична та філологічна [редкол: О.М. Завальнюк (гол. ред.), Є.І. Сохацька (від. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – Вип. X.